

LEADER je šanca

Regionálna rozvojová agentúra Skalica v súčasnosti participuje na príprave Integrovanej stratégie rozvoja územia, ktoré tvoria obce a mestá občianskeho združenia Partnerstvo pre Horné Záhorie (všetky obce a mestá okresu Skalica okrem mesta Skalica a obec Smolinské z okresu Senica). V rámci tejto prípravy sa už uskutočnili dotazníkové prieskumy na všetkých obciach a tiež sa v každej konalo stretnutie s občanmi, ktorí sa mohli priamo vyjadriť k otázke V čom vidíme šance na rozvoj obce? Tu sa tiež dozvedeli o prístupe LEADER a o všetkých okolnostiach súvisiacich s možnosťou čerpania finančných prostriedkov určených na podporu rozvoja vidieka. Jednou z expertov, s ktorými RRA Skalica spolupracuje, je Jela Tvrdoňová z Vidieckej organizácie pre komunitné aktivity, s ktorou sme sa porozprávali.

Čo je prístup LEADER?

„Je to samostatná os v programe rozvoja vidieka, ktorá sa svojimi pravidlami čiastočne líši od pravidiel štrukturálnej politiky ako aj politiky rozvoja vidieka v rámci existujúcich fondov, lebo integruje viaceré aktivity s cieľom podporiť rozvoj určitého územia. Prístup LEADER je výhradne zameraný na podporu integrovaného rozvoja vidieka a na Slovensku je preň vyčlenená čiastka 57,9 milióna Eur z rozpočtu Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky. Stručne by som ho charakterizovala tak, že je orientovaný vždy na určité územie, uplatňuje teritoriálny princíp a je založený na aktívnom zapojení miestnych ľudí. Veľmi dôležitým je fakt, že jeho proces sa začína zdola nahor a vlastne toto už občania mali možnosť vidieť v súvislosti s dotazníkovým prieskumom a stretnutiami. Tieto stretnutia priamo v obciach, propagačné aktivity, technická pomoc a tréningy na lokálnej úrovni sú podstatným nástrojom na začiatku uplatňovania prístupu LEADER. Programy a projekty vždy tvoria a realizujú miestne partnerstvá ktorými sú miestne akčné skupiny, pričom každá takáto skupina si vypracováva vlastnú rozvojovú stratégiu a na jej základe akčný a finančný plán.

Načo je potrebná integrovaná stratégia rozvoja územia?

„Na podporu integrovaného rozvoja, pretože integruje viacero sektorov a zabezpečuje koordináciu rozvoja všetkých aspektov vidieckeho života – vidiecku ekonomiku, tradičné vidiecke ekonomické sektory ako poľnohospodárstvo, lesníctvo, vodohospodárstvo, ale aj nové sektory, ktoré poskytujú ďalšie možnosti zamestnania sa a tvorby príjmov, ako napr. vidiecky turizmus, remeslá, rozvoj služieb. Zahŕňa i spoločenský život – združenia, záujmové skupiny, sociálne služby, inštitúcie, organizácie, aktivity voľného času, športové a kultúrne aktivity, taktiež vidiecke prostredie – ochranu a tvorbu krajiny. Integrovaná stratégia rozvoja územia vždy pokrýva určité špecifické územie – mikroregión, skupinu dedín, alebo malý vidiecky obvod. Dané územie nemusí byť definované štátnymi alebo regionálnymi orgánmi. Môže to byť oblasť, ktorá sa určí samostatne na základe spoločných ekonomických cieľov, geografických alebo prírodných črt. Základom je, aby sa všetky dôležité skupiny a jednotlivci z takto definovaného územia dohodli na rozvojovom procese, ktorý bude realizovaný na partnerskej báze. Integrovaná stratégia je sa dá teda ušiť doslova na mieru pre určité územie. Prioritou pri zostavovaní stratégie musia byť miestni ľudia, ktorí sú nositeľmi nielen svojich problémov a potrieb ale aj ich riešení. Energia a motivácia pre uskutočnenie zmeny by mala pochádzať od nich, to čo treba vykonať v rámci stratégie by mali rozhodnúť oni a stratégia by mala byť spojivom medzi nimi.

Ako tieto aktivity pomôžu nášmu regiónu?

„Veľkou výhodou prístupu LEADER je nevyhnutnosť spolupráce a tiež dobrovoľnej činnosti na vidieku – teda fenoménu, ktorý je zatiaľ, takpovediac, nedostatkovým tovarom. Preto je prístup LEADER určený, na rozdiel od iných programov rozvoja vidieka, ktoré využívajú hlavne farmári a čiastočne lesníci, pre veľmi široké spektrum obyvateľov vidieka – podnikateľov, farmárov, lesníkov, zástupcov samosprávy, neziskový sektor, pre rôzne sociálne skupiny vrátane mládeže, žien, detí dôchodcov, záujemcov o kultúru a šport a podobne. Významným faktom sú rozhodnutia šité na mieru pre dané územie rešpektujúce danosti vo všetkých oblastiach v protiklade s doterajšími plošnými prístupmi programových dokumentov stavajúcich na tú istú štartovaciu čiaru všetkých bez ohľadu na ich ekonomickú silu a nerešpektujúcu regionálne rozdiely v podmienkach podnikania. Dôležité je aj to, že sa budú efektívnejšie a účinnejšie využívať dostupné verejné finančné zdroje – európske, národné, regionálne aj miestne, ich zacielenie na potreby daného územia a ich riešenia. V praxi to napríklad znamená, že sa podporia domáci začínajúci podnikatelia v oblasti vidieckeho cestovného ruchu ak má územie pre to prírodné a ľudské predpoklady, podporí sa schopnosť mobilizovať miestne súkromné a verejné zdroje, podpora tvorby pridanej hodnoty, zamestnanosti a príjmov vo vidieckych oblastiach. A napokon je to transparentné využitie miestnych verejných zdrojov na základe fungovania miestnych viacsektorových partnerstiev, čiže napríklad verejného sektoru, podnikateľov, občianskych združení a ich spoločného rozhodovania o rozmiestnení týchto zdrojov v území na základe spoločne prijatých, transparentných implementačných, monitorovacích, hodnotiacich a kontrolných pravidiel.

Čo sa občanom páči a aké vidia šance na rozvoj Horného Záhoria?

Celkovo sa na formovaní stratégie v rámci týchto stretnutí zúčastnilo 262 občanov, čiže priemerne 13 na jednu obec. Najväčšiu účasť sme zaznamenali v Smolinskom (38), Letničí (31) a Mokrom Háji (30). Celková návratnosť z dotazníkového prieskumu za územie mikroregiónu Partnerstva pre Horné Záhorie bola 40% (z 9.915 rozdistribuovaných dotazníkov sa vyplnených vrátilo 3.976). Najväčšia návratnosť v rámci jednotlivých obcí: Letničie 90%, Trnovec 86%, Kátov 74%; najnižšia návratnosť: Kopčany 19%, Popudinské Močidlany 21%, Holíč 22%.

Po sústredení dotazníkov a ich vyhodnotení sa vo všetkých obciach a mestách Partnerstva uskutočnili stretnutia s občanmi, kde sa predstavili jednotlivé výsledky dotazníkového prieskumu a pokračovalo sa v zisťovaní návrhov a potrieb občanov pre zlepšenie ich života. Kým priemerná návratnosť anonymných dotazníkov za celé územie bola 40%, účasť na stretnutiach bola mimoriadne nízka, ba dokonca v Gbeloch sa ho pri prvom stretnutí nezúčastnil ani jeden občan. To iba dokazuje fakt, že občania ešte stále majú predsudky a možno obavu či zábrany vyjadrovať svoje názory osobne. Napriek tomu sa podarilo aj touto formou získať množstvo ďalších zaujímavých údajov, ktoré vo väčšine prípadov kopírovali názory a odpovede v dotazníkoch, ale v niektorých prípadoch aj doplnili či spresnili a rozšírili informácie z dotazníkového prieskumu.

Začiatkom septembra sa v kultúrnom dome v Smolinskom uskutočnilo prvé s plánovaných regionálnych stretnutí, na ktoré boli pozvaní zástupcovia všetkých samospráv, ale tiež občania a účastníci obecných stretnutí. Niekoľko desiatok hostí si vypočulo najprv sumár výsledkov dvoch voľných otázok za celé územie - prvá Čo sa vám vo vašej obci páči? a druhá Čo by ste navrhli pre zlepšenie života vo vašej obci?, ktoré predstavili pracovníčky Regionálnej rozvojovej agentúry Skalica Erika Okániková a Dagmar Michaličková. Na prvú otázku najviac respondentov odpovedalo parky, zeleň, životné prostredie, čistota (v dotazníkoch sa objavili 624-krát), nasledovala kultúra, kultúrny dom, ľudové zvyky, tradície, kultúrne aktivity (547), šport, športové podujatia, športové areály (361), pamiatky (259, ale až 211 z toho sa týka Holíčskeho zámku), pokoj (232), školstvo (219, ale väčšina odpovedí sa týka najmä rekonštrukcií školských a predškolských zariadení) atď. Na druhú otázku sa odpovede najčastejšie týkali týchto tém: oprava ciest a chodníkov (876), služby v obci (684), infraštruktúra voľného času (585), kanalizácia, vodovod (528), medziľudské vzťahy (249), viac podujatí (233), životné prostredie (213) atď.

Na základe rozboru odpovedí – množstva i obsahu sa pripravila tzv. SWOT analýza, s ktorou prítomných zoznámila Jela Tvrdoňová z agentúry VOKA. Na základe spomínaných výsledkov dotazníkového prieskumu a obecných stretnutí boli určené silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja života v obciach Partnerstva. Medzi silné stránky patria napr. parky, zeleň, živ. prostredie – okolie našich obcí, čistota, verejné priestranstvá, pestrosť a množstvo športových a kultúrnych podujatí, kultúra, kultúrny dom, ľudové zvyky, tradície, aktivity, zveľaďovanie a rozvoj obcí, príťažlivé prostredie mimo obcí, vinohradníctvo, detské ihriská, vyžitie pre deti, pestrá a rôznorodá krajina, šikovní a zruční ľudia atď.

K slabým stránkam priradili napr. nedobudovanú kanalizáciu, vodovod, cesty, chodníky v zlom stave, nedostatočné usporiadanie verejnej zelene a jej plocha, nedobudované verejné priestranstvá, nedobudovaná a zastaraná infraštruktúra voľného času, služby v obciach, pracovné príležitosti, koordináciu a informovanosť o podujatiach, autobusové spoje, chýbajúce cyklotrasy, nedostatočná bytová výstavba, zanedbané vodné toky v obciach, kultúrno-historické pamiatky v zlom stave, nezájum o veci verejné, zdravotníctvo v zlom stave, čierne skládky, nedoriešený separovaný zber, nedobudovaná sociálna infraštruktúra a sociálne služby, slabá výmena informácií v území atď.

Na základe názorov a návrhov občanov boli určené príležitosti, ktoré zahŕňajú rozvoj kultúry a športu, rozvoj základných služieb pre obyvateľstvo, rozvoj cestovného ruchu, existujúce ubytovacie kapacity na poskytovanie ubytovacích služieb, rozvoj poľnohospodárstva a vinárstva, rekonštrukcia a propagovanie pamiatok, prepojenie obcí, prepojenie cyklotrás, využitie jódovo-brómových vôd pre účely wellness centier, tvorba a budovanie atrakcií v území, tvorba animačných programov (produktov) v území, budovanie agroturistických centier. A napokon boli určené aj ohrozenia, ktoré by rozvoj aktivít mohli narušiť. Sú to predovšetkým neochota spolupracovať, vandalizmus, kriminalita, agresivita, postoj obyvateľov k turistom a financie.

Záver regionálneho stretnutia patril príprave strategického rámca v rámci tvorby Integrovannej stratégie územia, príprava riadiacich a výkonných štruktúr.

Nakoniec si ešte pre zaujímavosť a názornosť zhrňme okruhy, v ktorých obyvatelia Horného Záhoria vidia najväčšie šance na rozvoj ich obcí a miest. V zátvorke je potom uvedený celkový počet kladných názorov na danú tému za celé územie v dotazníkoch. Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry (154), Služby pre obyvateľstvo, bytová výstavba (154), Zlepšiť vzhľad a životné prostredie v obciach (35), Zachovať a rozvíjať kultúrne dedičstvo (35), Zapájanie obyvateľov do vecí verejných, kultúrne a spoločenské podujatia (30), Skvalitniť služby v cestovnom ruchu a agroturistike (20), Zlepšiť medziľudské vzťahy (9).

Priority: služby v cestovnom ruchu, životné prostredie, kultúrne dedičstvo

23. septembra sa v Holíči uskutočnilo druhé regionálne stretnutie členov Partnerstva pre Horné Záhorie o.z., ktorého sa na pozvanie Regionálnej rozvojovej agentúry Skalica zúčastnili členovia Správnej rady, Výberovej komisie a Monitorovacieho výboru Partnerstva a tiež niektorí ďalší členovia občianskeho združenia. Expertka partnerskej organizácie VOKA (Vidiecka organizácia pre komunitné aktivity) Jela Tvrdoňová účastníkov najprv zoznámila s vyhodnotením voľnej otázky v dotazníkovom prieskume, ktorý sa v členských obciach a mestách uskutočnil v predchádzajúcom období. Na otázku v čom vidia občania najviac šancí na rozvoj ich sídiel sa vyprofilovalo sedem oblastí: skvalitnenie služieb v cestovnom ruchu a agroturistike, zlepšenie vzhľadu a životného prostredia obcí, rozvoj kultúrneho dedičstva, zapojenie občanov do vecí verejných, rozvoj služieb pre obyvateľstvo, dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry a medziludské vzťahy. Z týchto oblastí si potom účastníci vytypovali tri priority, ktoré by sa mali stať nosnými piliermi prípravy strategického rámca. Takmer rovnakým počtom hlasov je to skvalitnenie služieb v cestovnom ruchu a rekreácii, zlepšenie životného prostredia v obciach a mestách a rozvoj kultúrneho dedičstva. V nasledujúcej živej debате účastníci stretnutia vyprofilovali špecifické ciele k spomínaným trom strategickým prioritám. Sú to: dobudovanie supraštruktúry cestovného ruchu, vytvorenie produktov cestovného ruchu, skvalitnenie podmienok pre trávenie voľného času so špecifickým zreteľom na rodiny s deťmi, revitalizácia územia obcí a miest Miestnej akčnej skupiny, rozvoj a zachovanie kultúrneho dedičstva a obnova a udržateľnosť kultúrneho fondu na území obcí a miest Partnerstva pre Horné Záhorie o.z. Napokon sa načrtli niektoré opatrenia v rámci priorit a cieľov, ktoré by mali smerovať k naplneniu ústredného cieľa – zvýšenia príťažlivosti územia, zlepšenia životných podmienok pre obyvateľov so špeciálnym zameraním na mladé rodiny.

O projektoch budú rozhodovať ľudia z Partnerstva pre Horné Záhorie o.z.

V prvý októbrový deň sa na pozvanie Regionálnej rozvojovej agentúry Skalica uskutočnilo už tretie regionálne stretnutie členov Správnej rady, Výberovej komisie a Monitorovacieho výboru Partnerstva a tiež niektorých ďalších členov občianskeho združenia. Expertka partnerskej organizácie VOKA (Vidiecka organizácia pre komunitné aktivity) Jela Tvrdoňová účastníkom v úvode pripomenula tri priority, ktoré by sa mali stať nosnými piliermi prípravy strategického rámca (tie boli na základe výsledkov dotazníkového prieskumu a stretnutí s občanmi vytypované na predchádzajúcom stretnutí) a tiež špecifické ciele k týmto prioritám. Hlavnou úlohou tohto stretnutia bolo rozhodovanie o rozpočte, kedy sa plánovali finančné balíčky pre jednotlivé prioritné oblasti, **navrhovali sa aktivity**, ktoré by mohli byť financované v rámci tejto stratégie, ktoré by sa stali projektmi rozvoja v rámci spomínaných troch priorit. Rozpočet sa podarilo úspešne zostaviť a čo bude nasledovať pri príprave integrovanej stratégie ďalej?

J. Tvrdoňová: „V nasledujúcich stretnutiach musíme dohodnúť pravidlá hry, výberové kritériá pre projekty, výberové postupy a keď to budeme mať hotové, tak to všetko zosumarizujeme do definitívneho znenia Integrovanej stratégie rozvoja územia Partnerstva pre Horné Záhorie. Zanesieme ju do **poľnohospodárskej** platobnej agentúry (pod gesciou Ministerstva pôdohospodárstva) a budeme čakať, či budeme vybrať a úspešní alebo nie. Hovorím my, lebo sa už identifikujem s týmto územím, hoci som z Banskej Bystrice. Vidím tu veľký potenciál. Mám možnosť chodiť aj na Moravu a veľmi podobné územie je za riekou Moravou - partnerstvo Kyjovské Slovácko v pohybe a práve s týmto územím by sme chceli vytvoriť nejakú spoluprácu, nejaké linky, aby sa mohol vytvoriť nejaký prospešný projekt vzájomnej spolupráce a aby tie naše priority, ktorými sú v súčasnosti skvalitnenie služieb v cestovnom ruchu a rekreácii, zlepšenie životného prostredia v obciach a mestách a rozvoj kultúrneho dedičstva, boli podporené aj z tejto strany, pretože naši západní susedia majú s prístupom LEADER skúsenosti, keďže ho majú už tretíkrát. Myslím teda, že výmena skúseností by nám prospela a mohli by sme sa od nich niečo užitočné naučiť.“

Rozpočet Integrovanej stratégie je pripravený

Príprava Integrovanej stratégie rozvoja územia pre obce a mestá občianskeho združenia Partnerstvo pre Horné Záhorie sa dostala do ďalšej fázy. 21. októbra sa konalo štvrté regionálne stretnutie členov Správnej rady, Výberovej komisie a Monitorovacieho výboru Partnerstva a tiež niektorých ďalších členov občianskeho združenia. Podobne ako pri predchádzajúcich aj toto stretnutie viedla expertka partnerskej organizácie VOKA (Vidiecka organizácia pre komunitné aktivity) Jela Tvrdoňová. Na predchádzajúcom stretnutí sa jeho účastníci zaoberali prípravou rozpočtu a tentoraz vytvorili jeho definitívnu podobu. Pripomeňme, že z osi 4 LEADER z Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky je možné v rámci tohto projektu získať vyše 2 miliónov €, pričom je dôležité pripomenúť, že všetky spomenuté aktivity si vyžadujú spolufinancovanie ich realizátorov. Tá sa pohybuje v rozmedzí od 5 do 50%. A ako vyzerá sumár a rozpočet jednotlivých aktivít, ktoré by v prípade úspešného prijatia projektu boli spolufinancované z programu LEADER?

V rámci prvej strategickej priority a špecifického cieľa Dobudovanie supraštruktúry cestovného ruchu, vytvorenie produktov cestovného ruchu a skvalitnenie podmienok pre trávenie voľného času je naplánovaný celkový rozpočet 1 mil. 600 tis. € (spolufinancovanie 225 tis. €) na 20 projektov na podporu činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu. Naplánované sú: rekonštrukcia a modernizácia nízkokapacitných ubytovacích zariadení s kapacitou maximálne 10 lôžok (stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane zariadenia pripojenia na internet); prestavba a/alebo prístavba časti rodinných domov a ďalších nevyužitých objektov na nízkokapacitné ubytovacie zariadenia s kapacitou maximálne 10 lôžok (stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane zariadenia pripojenia na internet); výstavba, rekonštrukcia a modernizácia kempingového ubytovania vrátane prístupových ciest v rámci areálu, spevnených parkovacích plôch, elektrických, vodovodných a kanalizačných rozvodov, oplotenia, osvetlenia a sociálnych zariadení; výstavba, rekonštrukcia a modernizácia doplnkových relaxačných zariadení (sauna, krb, bazén a pod.). Súčasťou stavebných investícií môžu byť aj prístupové cesty, pripojenie na inžinierske siete a úpravy v rámci areálu.

Na naplnenie druhej strategickej priority a špecifického cieľa Vzhľad a životné prostredie v obciach - revitalizácia územia je naplánovaný celkový rozpočet 800 tis. € (spolufinancovanie 360 tis. €) na 45 projektov rozvoj a podporu základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo a celkovú obnovu obcí. Naplánované sú: rekonštrukcia a modernizácia rekreačných zón; výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských ihrísk, tržníc; vybudovanie cyklotrás; dobudovanie zastávok; rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb; výstavba, rekonštrukcia a modernizácia lávok, chodníkov, verejných priestranstiev a parkov.

A napokon 15 projektov tretej strategickej priority Zachovanie a rozvinutie kultúrneho dedičstva by malo byť podporených celkovou čiastkou 300 tis. € (spolufinancovanie 30 tis. €). Aktivity v rámci tejto priority sú rozdelené do dvoch celkov. Prvým je vzdelávanie a informovanie a druhým základné služby pre vidiecke obyvateľstvo a konkrétne to sú: vzdelávacie aktivity určené pre podnikateľské subjekty a subjekty verejnej správy (obce, mestá a ich združenia a občianske združenia) tematicky zamerané najmä na zavádzanie nových metód a nástrojov práce a riadenia vo vidieckom priestore; manažment kvality; tvorbu nových vzdelávacích programov; inovácie vo vidieckych oblastiach, zavádzanie informačných technológií, internetizácia; ochranu životného prostredia (environmentálne vhodné technológie, alternatívne zdroje energie, separovaný zber, využívanie biomasy, ochrana, tvorba a manažment krajiny, cieľová kvalita vidieckej krajiny a pod.); obnovu a rozvoj vidieka; tvorbu nových vzdelávacích programov; krátkodobé kurzy, školenia, tréningy na získanie potrebných vedomostí a zručností; konferencie a semináre; televízne a rozhlasové kampane (ako sú propagačné aktivity, besedy, talk shows); výmenné informačné stáže a návštevy v tuzemsku a v EÚ; putovné aktivity k cieľovým skupinám; ďalšie formy, ako napríklad tlačene publikácie a webové portály, trvalý informačný a poradenský servis zameraný na celoživotné vzdelávanie; rekonštrukcia a modernizácia objektov spoločenského významu (napr. amfiteátre) vrátane ich okolia.

Na záver si zhrňme, že na celkom 80 plánovaných projektov v rámci spomínaných troch strategických priorít a cieľov je naplánovaný celkový rozpočet vo výške 2 mil. 700 tis. € (vyššie 81 mil. Sk), pričom spolufinancovanie realizátorov jednotlivých projektov je vo výške 615 tis. € (18,5 mil. Sk).

Príprava územia Horného Záhoria na integrovaný rozvoj územia

Exkurzia u našich moravských susedov

Súčasťou prípravy strategického plánu rozvoja územia Partnerstva pre Horné Záhorie o.z. sú poznávacie aktivity. Začiatkom novembra sme pre členov Partnerstva zorganizovali 2-dňovú exkurziu do miestnej akčnej skupiny (MAS) Kyjovské Slovácko v pohybe. Cieľom našej exkurzie bolo vidieť praktické výsledky projektov programu LEADER+, ktoré sa v tejto MAS realizovali v rokoch 2004-2006 a podeliť sa o skúsenosti z realizovania výziev a projektov v území. Celou exkurziou nás sprevádzala manažérka MAS Kyjovské Slovácko v pohybu Anna Čárková. Na začiatku nás zástupcovia MAS privítali na Mestskom úrade v Kyjove, kde sme sa vo forme prezentácie dozvedeli o činnosti MAS a jej inovatívnych projektoch. Ďalej sme sa presunuli do jednotlivých dejísk projektov, kde sme mali možnosť sa stretnúť s aktívnymi ľuďmi, nositeľmi nápadov a realizátormi projektov. Návštevy jednotlivých miest po projektov nám podali ucelený obraz o MAS na Kyjovsku, kde aj cez malé inovatívne aktivity vedia podporiť rozvoj územia a vytvoriť veľmi pekné a prospešné aktivity. V Kyjove sme navštívili turistickú informačnú kanceláriu s požičovňou bicyklov, v maličkovej obci Vlkoš nás prekvapilo Military múzeum s veľmi zaujímavou zbierkou a ešte zaujímavejším sprievodcom a vlastníkom v jednej osobe. V Ždánici nás zaujala aktivita miestnych cyklistov na historických bicykloch v zámockom parku a ich podujatie Histopedál - prehliadka historických bicyklov v dobovom oblečení, na ktorom sa každoročne zúčastňujú miestni nadšenci. V Lovčiciach sme mali možnosť sa porozprávať s riaditeľkou základnej a materskej školy, ktorá cez projekty LEADER+ iniciovala vybudovanie oddychovej zóny v obci so zámerom popularizácie miestneho prameňa pitnej vody a studničky. Okrem toho pre mládež vytvorila projekt pre prinavrátenie tkáčskych zručností, V rámci ktorého sa mladé slečny naučili používať tkáčsky stav a utkať si moderné výrobky. Taktiež sme mali

možnosť vidieť projekty miestnych vinárov, kedy podpora MAS smerovala do vybudovania degustátorských miestností pre prezentovanie miestnych vín. V maličkovej obci Ostrovánky nás privítala starostka obce, predstavila nám výstavku v miestnom kultúrnom dome o živote obce, mali sme tu možnosť vidieť malé ihrisko pre plážový volejbal a maličkú lezeckú stenu. V Žarošicich sme videli výsledky záchrany pôvodného vidieckeho domu, ktorý je využitý ako múzeum pre prezentovanie vlastnej kultúry a osobností. Prostredníctvom projektov LEADER+ sa podarilo zreštaurovať pôvodnú oponu divadelnej sály, miestny zbierkový fond, pôvodný nábytok, hospodárske náradia remesiel a vinohradníctva. Keďže Žarošice sú známym pútnickým miestom, múzeum vo svojom zbierkovom fonde má i sakrálne artefakty. Pre lepšie využitie miestneho vidieckeho domu a pre vytvorenie spoločenského priestoru pre stretávanie sa obyvateľov bolo v zadných častiach areálu vytvorené komunitné centrum s prednáškovým priestorom.

Exkurzia bola pre nás veľmi podnetná a bola dôkazom toho, že keď sa nájdú ľudia so zápalom pre vec a dobrou myšlienkou, k realizácii je len krôčik. Radi by sme sa inšpirovali aj my v našom území Horného Záhoria a naštartovali integrovaný rozvoj prostredníctvom pripravovaného rozvojového plánu.

Príprava územia Horného Záhoria na integrovaný rozvoj územia

Školenia pre členov Partnerstva pre Horné Záhorie o.z.

Príprava integrovanej stratégie rozvoja územia neznamená len plánovanie a programovanie cieľov, aktivít, finančných balíčkov a systémov hodnotenia. Na to, aby naše územie bolo lepšie pripravené pre prístup LEADER sa v mesiacoch október až december realizovali školenia pre členov Partnerstva pre Horné Záhorie o.z. a pre ďalších aktérov, ktorí do tohto procesu vstupovali. Keďže Partnerstvo pre Horné Záhorie o.z. je viacsektorovým združením a združuje nielen zástupcov obcí, ale aj neziskové organizácie a podnikateľov, školenia boli zamerané na rôzne témy. Pre podnikateľov boli určené školenia o vidieckom cestovnom ruchu a podnikateľských zámeroch, ktoré boli zamerané na informácie o špecifikách vidieckeho cestovného ruchu, účastníci sa dozvedeli ako zostaviť produkty cestovného ruchu, podnikateľský zámer, ktorý sa dá reálne použiť pri žiadaní finančných prostriedkov. Pre podnikateľov a tiež zástupcov obcí bolo určené školenie o diverzifikácii vidieckej ekonomiky, ktoré sa zaoberalo predajom z dvora, obnoviteľnými zdrojmi vo vidieckom území a diverzifikáciou poľnohospodárskych činností na nepoľnohospodárske. Pre zástupcov obcí bolo určené školenie o obnove obcí, kde sa účastníci dozvedeli o regulačných nástrojoch v územnom plánovaní rozvoja obce, o dobrých príkladoch ako na obnovu obce s dôrazom na zachovanie identity územia charakteristických krajinných a architektonických črt jednotlivých obcí, o dobrých príkladoch používania miestnych materiálov pre obnovu. Na konci 2-dňového školenia si účastníci definovali kľúčové prístupy pre obnovu vidieka. Školenie o projektovom manažmente a postupoch pri prijímaní a vyhodnocovaní projektov boli už špecializované pre členov Partnerstva pre Horné Záhorie o.z. pre tých, ktorí sa v budúcnosti v prípade, že občianske združenie bude úspešné pri získaní dotácie pre integrovaný miestny rozvoj, budú priamo podieľať na riadení všetkých vnútorných procesov. Cieľom posledných školení bolo naučiť účastníkov riadeniu projektov, predstaviť procesy zverejňovania výziev na predkladanie projektov, administrovanie prijímania projektov a administrovanie výberu a hodnotenia projektov, monitorovanie realizácie projektov.

Zámerom všetkých školení bolo doplniť vedomosti ľudí, ktorí sa jednak podieľali a podieľajú na tvorbe miestnej integrovanej stratégie rozvoja územia Horného Záhoria a ktorí by potenciálne mohli byť nositeľmi projektových zámerov. Aj cez takéto vzdelávacie aktivity chceme podporiť novátorské a inovatívne myslenie v našich miestnych aktívnych ľuďoch.